

Finansklagenemnda Skade

Uttalelse FinKN-2017-061

15.2.2017

NEMI Forsikring ASA

Næringsliv

Kranbil –grov uaktsomhet- sikredes økonomisk interesse.

Den forsikrede kranbilen ble skadet etter en ulykke i forbindelse med løfting av en container ned fra en bygning. Fører av kranen, som var ansatt hos sikrede (R Transport), ble straffedømt for grov uaktsomhet i forbindelse med ulykken. Selskapet avkortet sitt ansvar med 20 %, og viste til at skaden skyldtes grov uaktsomhet hos føreren, jf. fal. § 4-9. Kranbilen var leaset av R Transport, og oppgjøret ble utbetalt til eier av kranen, D Bank. Saken reiser blant annet spørsmål ved om sikrede har en økonomisk interesse i kranbilen, utover det som er betalt til eier. Nemnda kom til at sikrede ikke hadde dokumentert noen økonomisk interesse i kranen.

SKADE: totalskade/kondemnasjonsoppgjør.

SELSKAPETS AVKORTNING: 20 % av erstatningsoppgjøret.

Saksfremstilling

Saken gjelder erstatningsoppgjøret etter skade på en forsikret kranbil.

Den forsikrede kranbilen ble skadet i forbindelse med løfting av en container den 9.12.13. Ifølge den fremlagte dokumentasjonen skjedde ulykken ved at fører av kranen forsøkte å løfte en container som var mye tyngre enn kranens løftekapasitet. Føreren av kranen var ansatt hos sikrede (R Transport). Sikrede leaset kranbilen fra D Bank, som er registrert eier av bilen. Sikrede har i samsvar med leasingavtalen tegnet den aktuelle forsikringen.

Skaden ble meldt til forsikringsselskapet, som i brev til sikrede datert 27.8.14 varslet om avkortning i oppgjøret på 20 % som følge av grov uaktsomhet hos føreren av kranen. Selskapet har foretatt oppgjør overfor D Bank som eier av kranen og sikret under forsikringsavtalen basert på en markedsverdi på kr 850.000. Det er ikke utbetalt noe til sikrede.

I dom fra Gulating lagmannsrett av 7.14.16 ble føreren av kranen dømt for overtredelse av straffeloven (1902) § 151 for ved uaktsomhet å ha fremkalt en allmenfarlig ulykke. Rettens flertall uttalte følgende ved vurderingen av straffutmålingen:

Flertallet i lagmannsretten finner at tiltalte utviste grov uaktsomhet. Samtlige dommere, med unntak av meddommer ..., finner at tiltaltes handlemåte er sterkt klanderverdig og at den avviker markert fra forsvarlig handlemåte for en kranfører, jf Rt-2009-6 og Rt-1989-1318 om hva som kreves for å karakterisere uaktsomhet som grov. Det markerte avviket knytter seg først om fremst til unnlatelsen av å sette seg inn i kranens lastekapasitet. Det kunne han enkelt ha gjort ved å gjøre seg kjent med innholdet i brukermanual og lastekart. Tiltalte har opptrådt med et uakseptabelt faglig nivå, særlig når det samtidig tas i betraktning at han ikke kompenserte for sin begrensede erfaring som kranfører ved å sette seg inn i kranens funksjon og kapasitet. Han foretok ikke noen konkret risikovurdering overhodet i forhold til det risikofylte løftet han skulle foreta opp mot de konkrete forholdene på stedet. Det er grunnleggende for en forsvarlig opptreden at kranfører setter seg inn i dette.

Sikrede krever dekning under forsikringen for restverdien av kranbilen og anfører at forsikringen i henhold til vilkårene også gjelder til fordel for forsikringstaker. Det er fremlagt bekreftelse fra D Bank som viser at restoppgjøret vil tilfalle sikrede i sin helhet. Restoppgjøret tilsvarer differansen mellom bilens markedsverdi, som utgjør mellom kr 1 mill. og kr 1,25 mill., og selskapets utbetaling på kr 850.000, som etter sikredes oppfatning er lavere enn markedsverdien. Sikrede viser til verdivurdering fra NK på kr 1,0-1,1 mill.

Sikrede bestrider at fører av kranen har utvist grov uaktsomhet, og anfører subsidiært at avkortningen på 20 % er satt for høyt. Det er blant annet vist til at skyldkravet i straffebudet føreren ble dømt etter var uaktsomhet, ikke grov uaktsomhet. Uansett kan sikrede ikke identifiseres med føreren. Føreren ble etter det opplyste ansatt hos sikrede 12.11.13, og hadde etter en opplæringsperiode på ca. tre uker egenhendig gjennomført kranoppdrag på dagtid. Ifølge sikrede hadde føreren ikke noe praktisk eller teknisk ansvar overfor bilen, og det var sikrede som utførte alt vedlikehold på bil og kran.

Selskapet bestrider ansvar og anfører primært at sikrede ikke har noen økonomisk interesse i bilen. Kranbilen var leaset av sikrede, og eier av kranbilen var D Bank. Selskapet har anført at sikrede derfor ikke har noen rettigheter når det gjelder bilens verdi ved kondemnasjon. I den grad erstatningsoppgjøret hadde vært høyere, ville dette tilfalt D Bank. Selskapet har fremlagt bekreftelse på utstedt tredjemannsinteresse. Selskapet anfører at det er inngått en bindende avtale om erstatningsoppgjøret mellom selskapet og D Bank. Selskapet har foretatt erstatningsoppgjør ut ifra en markedsverdi for kranbilen på kr 850.000, og viser til skaderapport fra takstmann H.

Selskapet anfører subsidiært at fører av kranbilen har fremkalt forsikringstilfellet ved grov uaktsomhet, jf. fal. § 4-9 annet ledd. Selskapet anfører videre at sikrede kan identifiseres med føreren. Føreren hadde permanent bruksadgang til kranbilen, og så lenge han utførte kranoppdragene, fylte diesel, mv., var føreren *"med sikredes samtykke ansvarlig for motorvognen"* slik at identifikasjon kunne foretas. Føreren ble ansatt med det formål å betjene den aktuelle kranbilen på bakgrunn av sin spesialkompetanse, og hele hans jobbsituasjon var knyttet til dette spesialkjøretøyet.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Forsikringen gjelder ifølge forsikringsvilkårene del L2 pkt. 1 til fordel for:

§ 7-1 i forsikringsavtaleloven er fraveket og isteden gjelder følgende:

Kaskodekningen gjelder til fordel for:

- forsikringstaker
- registrert eier
- andre med tinglyst eiendomsrett i motorvognen

Forsikringen gjelder til fordel for "forsikringstaker" og "registrert eier". Registrert eier er D Bank, som har mottatt oppgjør basert på en markedsverdi på kr 850.000. Sikrede har leaset bilen. Forsikringsbeviset er ikke fremlagt, men nemnda forstår situasjonen slik at sikrede står som forsikringstaker. Sikrede er derfor omfattet av forsikringen som forsikringstaker, men oppgjør under forsikringen forutsetter at han har en økonomisk interesse i bilen utover det som er betalt til D Bank. I denne sammenheng er det ikke tilstrekkelig å dokumentere at bilen har en restverdi utover det som er betalt til banken; sikrede må ha et grunnlag for at denne restverdien tilhører ham. Et slikt grunnlag vil normalt være eiendomsrett eller sikkerhetsrett i bilen, og det er sikrede som må dokumentere at han har en slik rett.

Av den fremlagte leasingavtalen fremgår at sikrede betaler leie i en minimumsperiode med et definert beløp per termin, men det er ikke angitt at hele eller deler av leiebeløpet gjelder nedbetaling av lån med tilhørende overtagelse av eiendomsrett til bilen, eller at dette beløpet er sikret med pant i bilen. Leasingavtalen gir ingen rett til å utløse bilen til restverdi når terminene er løpt ut. Ifølge avtalens § 2 har leietaker når minimumsperioden er løpt ut, rett til å fortsette leieforholdet så lenge han ønsker. En slik fremtidig leierett rett gir imidlertid ikke en økonomisk interesse som er gjenstand for forsikring. Nemnda kan derfor ikke se at sikrede har dokumentert noen økonomisk interesse i bilen på skadetidspunktet.

Sikrede viser til at banken i e-post av 21.7.16 sier at leasingavtalen "ble innløst den 9.9.14 med kr 698.000" og at "Hadde forsikringsoppgjøret blitt høyere ville det ha kommet (sikrede) til gode" og at "Dersom det skal utbetales ytterligere erstatning tilfaller dette (sikrede)".

Det er uklart for nemnda om dette er ment som en transport av deler av kravet mot selskapet til sikrede slik at han overtar deler av bankens økonomiske interesse i bilen. Men nemnda forstår situasjonen slik at banken også overfor selskapet har akseptert forsikringsutbetalingen som endelig oppgjør. I så fall er det ikke noe krav igjen på bankens hånd som banken kan overføre til sikrede.

Nemnda kan etter dette ikke se at sikrede har dokumentert noen økonomisk interesse i kranbilen.

Uttalelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Birgitte Hagland (nestleder), Line Lileng, Elisabet Okkenhaug, Vibeke Stiansen, Andreas Pihlstrøm og Lars Erik Lundgaard.